



BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN  
GELDERLAND

---

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

**Datum besluit** : 15 november 2017  
**Onderwerp** : Wet natuurbescherming – 2017-007676 – gemeente Berg en Dal  
**Activiteit** : Opvang en uitzetten van hulpbehoevende dassen aan Rijksstraatweg 174,  
6573DG te Berg en Dal  
**Verlenen/weigeren** : Verlenen ontheffing  
**Aanvrager** : Stichting Das & Boom  
**Zaaknummer** : 2017-007676

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Das & Boom, Rijksstraatweg 174, 6573DG te Berg en Dal, hierna te noemen de aanvrager, van 15 mei 2017 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, verder Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst wordt de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

## **AANVRAAG EN PROCESVERLOOP**

Op 15 mei 2017 ontvingen wij een aanvraag van Stichting Das & Boom voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb voor het opvangen en uitzetten dan wel euthanaseren van hulpbehoevende dassen.

De ontheffing wordt aangevraagd met het oog op het tijdelijk opvangen van hulpbehoevende dassen, die door ziekte, verwonding of verwezing niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, met het doel deze te verzorgen en te revalideren. De opvang is gericht op een zo spoedig mogelijke en optimale terugkeer van de dieren naar de natuur. Door deze activiteiten worden verbodsbepalingen vangen, doden en uitzetten van de Das overtreden.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van in de wet genoemde belangen. Dit betreffen de belangen ter bescherming van flora en fauna en ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Op 14 oktober 2014 is door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie ontheffing met kenmerk FF/75/2012/037A verleend voor de periode tot en met 30 juni 2017.

Er is geen gedragscode van toepassing. Wel zijn de "Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten", geldend van 01-01-2017 t/m heden van het ministerie van Economische Zaken van 16 november 2015, van toepassing. Hierin zijn de werkprocessen en kwaliteitsborging opgenomen.

De volgende documenten zijn gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag:

- Aanvraag ontheffing Beschermde Soorten 15 mei 2017;
- Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten, ministerie van Economische Zaken, 16 november 2015 en gewijzigd 17 december 2016;
- Ontheffing Flora- en Faunawet, d.d. 14 oktober 2014, nummer FF/75/2012/037A;
- Werkwijze Das & Boom, Stichting Das & Boom te Berg en Dal.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

## BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8, lid 1 en 3.34 lid 1,

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Stichting Das & Boom, Rijsstraatweg 174, 6573DG te Berg en Dal

voor de soorten, van de verbodsbepalingen en voor de wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1;

**Tabel 1 Soort en verboden**

Soort	Verbod		Belang <sup>1</sup>
Das ( <i>Melis melis</i> )	Artikel 3.10, lid 1 Artikel 3.34, lid 1	Opzettelijk doden en vangen Uitzetten van dassen	A en B

<sup>1</sup> Wettelijk belang:

A. artikel 3.8, lid 1, sub 5b, 1<sup>o</sup>: in het belang van de bescherming van flora en fauna;

B. Artikel 3.10, lid 2d: ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.

Door het provincie-overschrijdende karakter van de ontheffing zijn Gedeputeerde Staten verplicht om dit besluit te nemen in overeenstemming met de overige provincies. Het besluit is ter instemming verzonden naar de andere provincies (met uitzondering van Zeeland en Zuid-Holland).

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3, lid 1, 3 en 4 van de Wnb de volgende voorschriften verbonden:

1. De geldigheidsduur van deze ontheffing eindigt op 1 november 2022.
2. De ontheffing geldt uitsluitend voor de Das en voor verboden en belangen, zoals weergegeven in de tabel 1.
3. De ontheffing voor het doden van de Das geldt voor de locatie Rijsstraatweg 174, 6573DG te Berg en Dal.
4. Voor zover het betreft het (op)vangen en uitzetten van dassen geldt de ontheffing voor heel Nederland (met uitzondering van de provincies Limburg, Zeeland en Zuid-Holland).
5. Deze ontheffing wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de ontheffinghouder of aantoonbaar in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffinghouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.
6. Op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd dient een (digitale) kopie van deze ontheffing aanwezig te zijn en op verzoek getoond te worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres [post@gelderland.nl](mailto:post@gelderland.nl), onder vermelding van het zaaknummer 2017-007676.
9. De ontheffing geldt uitsluitend voor dassen die door ziekte, verwonding of verwezing, of door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, met het doel deze dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren. Deze opvang is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dassen naar de natuur.
10. Het binnen en buiten het grondgebied van Nederland brengen van de Das, vanaf of naar het Natuurhulpcentrum Opglabbeek, Industrieweg Zuid 2051, Opglabbeek, België, dient slechts te geschieden in het belang van het dier, zonder onnodige tussenstops of omwegen.
11. Voorafgaand aan het binnen of buiten het grondgebied van België brengen van de Das, dient de ontheffingshouder toestemming te krijgen van de Belgische autoriteiten, dan wel gemachtigd te zijn door Natuurhulpcentrum Opglabbeek.
12. De ontheffinghouder moet voldoen aan de voorwaarden van het kwaliteitsprotocol zoals vastgesteld in de Beleidsregels kwaliteit opvang dieren van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 november 2015, gewijzigd op 17 december 2016. De Beleidsregels zijn als bijlage toegevoegd aan deze ontheffing.
13. De ontheffinghouder dient jaarlijks vóór 1 februari te rapporteren aan Provincie Gelderland, via e-mailadres [post@gelderland.nl](mailto:post@gelderland.nl), onder vermelding van het zaaknummer 2017-007676, over de in het voorgaande jaar opgevangen dieren. In deze rapportage dienen de gegevens opgenomen te zijn uit het register en logboek zoals genoemd in Paragraaf 8 (Artikelen 37 en 38) van “Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten, geldend vanaf 01-01-2017”, opgenomen in Bijlage 1 bij deze ontheffing. Tevens dient de definitieve bestemming van het dier met vermelding van datum en locatie aangegeven te zijn.
14. Indien het opvangcentrum te maken krijgt met een onvoorziene situatie waardoor het opvangcentrum zich gedwongen ziet van de voorschriften van het protocol af te wijken, stelt de ontheffinghouder onverwijld Provincie Gelderland daarvan schriftelijk op de hoogte, via e-mailadres [post@gelderland.nl](mailto:post@gelderland.nl), onder vermelding van het zaaknummer 2017-007676.
15. De ontheffingshouder blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de strikte naleving van de voorwaarden van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffingshouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.

## **BEOORDELING**

### **Project**

#### *In de aanvraag beschreven project*

Stichting Das & Boom is een opvangcentrum voor hulpbehoevende dassen. Zieke, verwonde en verweesde duiven worden tijdelijk opgevangen en verzorgd totdat ze weer teruggeplaatst kunnen worden in de vrije natuur. Het betreft hier een bestaande opvang die beschikt over een ontheffing (FF/75/2012/037A) van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie die op 30 juni 2017 is afgelopen. Er vinden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de eerder situatie, waarvoor ontheffing is verleend.

#### *In de aanvraag beschreven gedragscode*

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

#### *In de aanvraag beschreven preventieve en mitigerende maatregelen*

Aangezien preventieve en mitigerende maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming vermelde verboden, niet in deze aanvraag kunnen worden opgenomen, zal voor de aangevraagde activiteit een ontheffing moeten worden verleend.

#### *In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen*

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de Das en de verboden genoemd in tabel 1.

#### *Beoordeling van de aanvraag*

Op basis van de aanvraag hebben wij bepaald welke verbodsbepalingen voor de Das worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor de Das en de genoemde verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aanvraag.

Om ervoor te zorgen dat verantwoord wordt gehandeld zijn er tevens voorschriften opgenomen.

#### *Toetsing aan artikel 2 Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten*

Een ontheffing wordt alleen verleend indien aan voorwaarden uit artikel 2 van de 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten' wordt voldaan. Deze voorwaarden zijn van toepassing als:

- a. het opvangcentrum van een vereniging of stichting is;
- b. de doelstelling in de statuten van de stichting of de vereniging waarvan het opvangcentrum is, overeenkomt met de doelstelling, opgenomen in artikel 2 van de bijlage bij dit besluit;
- c. het opvangcentrum beschikt over een vakbekwaam dierverzorger;
- d. het opvangcentrum een register voert overeenkomstig artikel 4.9 van het Besluit houders van dieren.

Uit de aangeleverde informatie is gebleken dat Stichting Das & Boom aan alle vier de voorwaarden voldoet.

#### *In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen*

Er zijn geen andere oplossingen beschreven, want de opvang van de dassen gebeurt alleen in situaties dat er reeds op een bepaalde manier een calamiteit is opgetreden.

### **Conclusie**

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

### **Belang**

#### *In de aanvraag beschreven belangen*

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Dit is aangegeven in tabel 1 (Artikel 3.8, lid 1, sub 5b, 1o: in het belang van de bescherming van flora en fauna en Artikel 3.10, lid 2d: ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren).

#### *Beoordeling van belangen*

Wij hebben de aangevraagde belangen beoordeeld en komen tot de conclusie dat beide beschreven belangen van toepassing zijn. Voor deze belangen wordt daarom de ontheffing verleend.

### **Gunstige staat van instandhouding**

#### *In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten*

De werkzaamheden van de Stichting Das & Boom zijn erop gericht zieke, gewonde en verweesde dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren, met het uiteindelijke doel deze dieren weer terug te plaatsen in de vrije natuur. Daarmee dragen deze werkzaamheden bij aan de gunstige staat van instandhouding van een beschermde inheemse soort.

#### *Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten*

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van een beschermde inheemse soort.

### **Conclusie**

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

## **OVERIGE VERPLICHTINGEN**

### **Zorgplicht**

Voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

### **Algemeen**

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

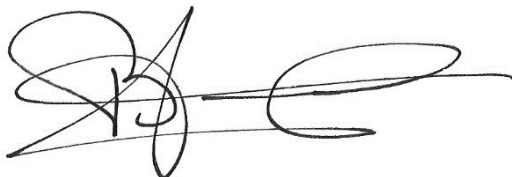
### **Beroep**

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage).

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Mr. H. Boerdam  
teammanager Vergunningverlening

Bijlagen:

- Bijlage 1: Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten

**Bijlage 1: Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten**

---

**Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten**  
**Geldend van 01-01-2017 t/m heden**

---

Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 november 2015, nr. DGAN-PDJNG 15151244, houdende vaststelling van beleidsregels over de kwaliteit van de opvang van beschermde inheemse diersoorten, beschermde uitheemse diersoorten en diersoorten die niet zijn opgenomen (beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten)

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Gelet op artikel 75, derde en vijfde lid, en 79, eerste lid, van de Flora- en faunawet en op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

**Artikel 1**

1. Deze beleidsregels gelden voor de verlening van een ontheffing van de artikelen 3.5, eerste lid, en 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming en de artikelen 3.24, eerste en tweede lid, en 3.25, van het Besluit natuurbescherming en van artikel 2.2, eerste lid, van de Wet Dieren aan opvangcentra die dieren behorende tot beschermde inheemse of uitheemse soorten of dieren behorende tot de soorten die niet op bijlage 1 bij de Regeling houders van dieren zijn geplaatst, opvangen of gaan opvangen.
2. Deze beleidsregels zijn niet van toepassing op opvangcentra waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van het Besluit houders van dieren, is vereist.
3. Deze beleidsregels zijn gebaseerd op de artikelen 3.8, eerste lid, en 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 1.3, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming, en 3.40, op artikel 10.1, eerste lid, van de Wet dieren en op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht.

**Artikel 2**

Een ontheffing als bedoeld in artikel 1 wordt slechts verleend indien:

- a. het opvangcentrum van een vereniging of stichting is;
- b. de doelstelling in de statuten van de stichting of de vereniging waarvan het opvangcentrum is, overeenkomt met de doelstelling, opgenomen in artikel 2 van de bijlage bij dit besluit;
- c. het opvangcentrum beschikt over een vakbekwaam dierverzorger;
- d. het opvangcentrum een register voert overeenkomstig artikel 4.9 van het Besluit houders van dieren.

**Artikel 3**

Aan een ontheffing als bedoeld in artikel 1 wordt het handelen overeenkomstig het protocol dat is opgenomen in de bijlage bij dit besluit als voorschrift verbonden.



#### **Artikel 4**

1. Aan opvangcentra voor de opvang van dieren verleende ontheffingen voor bepaalde tijd, op grond van de Flora- en faunawet en de Wet Dieren blijven van toepassing voor de periode waarvoor de ontheffing geldt.
2. Aan opvangcentra voor de opvang van dieren verleende ontheffingen voor onbepaalde tijd, op grond van de Flora- en faunawet en de Wet Dieren, blijven van toepassing tot 1 januari 2019.

#### **Artikel 5**

Het Besluit Beleidsregels kwaliteit opvang beschermde inheemse diersoorten wordt ingetrokken.

#### **Artikel 6**

Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten.

#### **Artikel 7**

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 16 november 2015

De Staatssecretaris van Economische Zaken,  
M.H.P. van Dam

#### **Bijlage**

##### **Protocol opvang niet aangewezen diersoorten en beschermde diersoorten**

##### **Paragraaf 1. Algemeen**

##### **Artikel 1. Definities**

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- *bestuur*: bestuur van het opvangcentrum;
- *minimaal benodigde zorg*: zorg die voldoet aan de onder artikel 1.6, 1.7, 1.8 en overeenkomstig artikel 3.12 van het Besluit houders van dieren beschreven voorwaarden;
- *niet aangewezen diersoorten*: diersoorten die niet geplaatst zijn op bijlage 1 van de Regeling houders van dieren, met inbegrip van hybride dieren die in de laatste vier vooroudergeneraties van de lijn een of meer dieren telt die behoren of hebben behoord tot een zodanige diersoort, met uitzondering van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten en niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten;
- *niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort*: diersoort als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit houders van dieren, niet zijnde een diersoort als bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming;
- *opvangcentrum*: een rechtspersoon waartoe één of meer opvanginrichtingen behoren;

- *opvanginrichting*: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes, bestemd voor het ten behoeve van opvang houden van gewonde, zieke, gevonden of afgestane dieren, behorende tot een beschermde uitheemse diersoort, een beschermde inheemse diersoort of tot een zoogdiersoort die niet is opgenomen op de bijlage 1 van de Regeling houders van dieren;
- *soortgroep*: een verzameling verwante diersoorten;
- *van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort*: diersoort als bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

## **Artikel 2. Doelstellingen**

1. Het opvangcentrum heeft in ieder geval als doel:
  - a. dieren behorend tot een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of niet aangewezen diersoort, die door direct of indirect menselijk handelen of nalaten in Nederland terecht is gekomen op te vangen, of
  - b. dieren behorend tot een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort, die door ziekte, verwonding, verwezing, of door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren, en
  - c. dieren zo spoedig mogelijk naar de natuur te laten terugkeren.
2. De opvang is zodanig dat een dier zoveel mogelijk zijn soorteigen gedrag kan blijven vertonen.
3. Het opvangcentrum heeft mede als doel om, waar mogelijk voorlichting te geven over de wilde flora en fauna en draagt actief uit, in het bijzonder aan personen die een dier ter opvang aanbieden, dat de wilde inheemse flora en fauna en de natuurlijke processen die daarbij horen, niet verstoord mogen worden en dat het houden van de desbetreffende diersoort op een verantwoorde wijze dient te gebeuren dan wel wordt ontmoedigd.

## **Artikel 3. Beperking activiteiten**

1. Het opvangcentrum beperkt zich in zijn activiteiten tot datgene wat nodig is voor het bereiken van de doelstellingen, bedoeld in artikel 2.
2. Met de opgevangen dieren vinden in het opvangcentrum geen commerciële activiteiten plaats, waaronder zijn begrepen het tentoonstellen van opgevangen dieren voor zover dit in tegenspraak is met de doelstellingen, bedoeld in artikel 2, het verkopen, verhuren, verhandelen of uitleenen van opgevangen dieren.
3. Het opvangcentrum rondt het opvangproces af van de aan zijn zorgen toevertrouwde dieren met inachtneming van de, voor elke soortgroep apart vastgestelde, maximale duur in het opvangcentrum.
4. Indien in het opvangcentrum andere dieren dan uit de vrije natuur afkomstige dieren van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten aanwezig zijn, wordt de huisvesting van de eerstgenoemde dieren strikt gescheiden gehouden van de andere dieren in de faciliteiten van het opvangcentrum.

## **Artikel 4. Handelwijze**

1. Het bestuur legt schriftelijk het beleid of de handelwijze ten aanzien van de volgende onderwerpen vast:
  - a. opvang, specialisatie van het opvangcentrum in een diersoort of diersoorten of soortgroepen, opname en acceptatie,
  - b. huisvesting en verzorging,
  - c. ontsnapping van dieren,
  - d. voeding,
  - e. hygiëne,
  - f. zoönosen,

- g. maatregelen ter voorkoming van ongewenste zwangerschappen van opgevangen dieren,
  - h. veterinaire zorg,
  - i. structurele oplossingen voor opgevangen dieren, in voorkomend geval met bijbehorende contracten en hoe hiermee gewerkt wordt,
  - j. terugzetten van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten in de natuur,
  - k. doden van opgevangen dieren,
  - l. kwalificaties van medewerkers,
  - m. veiligheid van medewerkers en dieren en openbare veiligheid,
  - n. organisatorische continuïteit,
  - o. bezoekers, en
  - p. register als bedoeld in artikel 37.
- 2. Het bestuur, de beheerder en de medewerkers van het opvangcentrum handelen conform de vastgestelde handelwijze, bedoeld in het eerste lid.
  - 3. In geval van opheffing van het opvangcentrum draagt de vereffenaar of de curator het eigendom van op grond van artikel 29 bij particulieren geplaatste dieren over aan een ander opvangcentrum.

#### **Artikel 5. Bereikbaarheid**

- 1. Het opvangcentrum streeft naar een permanente telefonische bereikbaarheid.
- 2. Het opvangcentrum zorgt er ten minste voor dat:
  - a. het permanent telefonisch bereikbaar is voor andere opvangcentra, dierenambulances, politie, brandweer, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de Landelijke Inspectiedienst en andere bevoegde opsporingsinstanties.
  - b. het publiek permanent informatie kan verkrijgen, inclusief over de handelwijze ten opzichte van op te vangen dieren buiten openingstijden van het opvangcentrum.

#### **Artikel 6. Samenwerking andere opvangcentra**

- 1. Het opvangcentrum werkt constructief samen met andere opvangcentra samen ten einde kennis en kunde te vergroten en de best denkbare structurele oplossing voor het opgevangen dier te bewerkstelligen. Het opvangcentrum doet dit door gevraagd en ongevraagd informatie, kennis en kunde te delen met andere opvangcentra.
- 2. Het opvangcentrum helpt andere opvangcentra in het kader van het bepaalde in artikel 7, tweede lid en artikel 8, tweede lid.

#### **Paragraaf 2. Opvang, specialisatie van het opvangcentrum in een diersoort of diersoorten of soortgroepen, opname en acceptatie**

##### **Artikel 7. Opvangbeleid**

- 1. Als onderdeel van het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel a, stelt het bestuur van het opvangcentrum vast welke diersoort, diersoorten of soortgroepen opgevangen worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de aantoonbare expertise van de medewerkers en de mogelijkheden die de middelen en de locatie van het opvangcentrum met zich brengen.
- 2. Het opvangcentrum verwijst dieren behorend tot soorten of soortgroepen die krachtens het beleid ten aanzien van opvang, bedoeld in het eerste lid, niet worden opgevangen door naar een opvangcentrum dat over de noodzakelijke ontheffingen beschikt.

##### **Artikel 8. Opname en acceptatie**

- 1. Een ter opvang aangeboden dier wordt geweigerd, indien:
  - a. het opvangcentrum het dier niet de minimaal benodigde zorg kan bieden,

- b. het opvangcentrum een gebrek aan ruimte, personele capaciteit of financiële middelen heeft,
  - c. het dier een risico oplevert voor de aanwezige dieren,
  - d. de aanwezige dieren een risico vormen voor het nieuwe dier, of
  - e. het dier een risico oplevert voor de medewerkers in het opvangcentrum.
2. Indien een ter opvang aangeboden dier wordt geweigerd, onderzoekt het opvangcentrum of het dier elders kan en mag worden geplaatst.
3. Indien niet ingevolge het eerste of tweede lid kan worden geplaatst, wordt het dier gedood, overeenkomstig het bepaalde in artikel 31.

### **Paragraaf 3. Huisvesting en verzorging**

#### **Artikel 9. Opvanginrichting**

- 1. Indien een opvangcentrum over meerdere opvanginrichtingen beschikt, wordt per opvanginrichting een apart register, bedoeld in artikel 37, bijgehouden.
- 2. Een opvanginrichting voldoet aan de artikelen 10 en 11.
- 3. Een opvanginrichting beschikt over een noodplan met betrekking tot de ontsnapping van dieren.

#### **Artikel 10. Verblijven**

- 1. Artikel 3.12, eerste lid, van het Besluit houders van dieren is van toepassing, met dien verstande dat 'gezelschapsdier' wordt vervangen door 'dier behorend tot een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort, een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of een niet aangewezen diersoort'.
- 2. De beschrijving, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel b, bevat een op de soort toegespitste omschrijving van hetgeen als een geschikt verblijf wordt gezien. Daarbij wordt in ieder geval rekening gehouden met:
  - a. het soorteigen gedrag van de diersoorten,
  - b. de bewegingsvrijheid van de dieren,
  - c. de (sociale) levenswijze van de dieren, rekening houdend met de mogelijkheden van het individuele dier,
  - d. de behoefte van het individuele dier in de verschillende fasen van het proces tot herstel wanneer het gaat om een lichamelijk of psychisch ziek of gewond dier.

#### **Artikel 11. Aanwezige ruimten**

- 1. Artikel 3.13 van het Besluit houders van dieren is van toepassing, met dien verstande dat 'gezelschapsdier' wordt vervangen door 'dier behorend tot een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort, een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of een niet aangewezen diersoort'.
- 2. Diergeneesmiddelen worden bewaard in een speciaal daarvoor bestemde en afsluitbare bewaarmogelijkheid.

#### **Artikel 12. Huisvesting**

De handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel b, bevat een op de soort toegepaste omschrijving van hetgeen als passende huisvesting en verzorging wordt gezien. Daarbij wordt rekening gehouden met:

- a. de eis dat opgevangen dieren die een roofdier-prooi relatie hebben, elkaar niet kunnen waarnemen, en
- b. in afwijking van a geldt dat voor vogels met een roofdier-prooidier relatie uitsluiten van visueel

contact voldoende is.

#### **Artikel 13. Voeding**

1. De handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel d, bevat een op de soort toegespitste omschrijving van hetgeen als passende voeding wordt gezien. Daarbij wordt rekening gehouden met:
  - a. de natuurlijke voedingsbehoefte van de diersoorten en hoe deze zich verhoudt tot de aangeboden voedingsstoffen,
  - b. afstemming van de wijze van frequentie van voedselaanbieding aan het natuurlijke gedrag van de diersoorten en die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier,
  - c. afstemming van de wijze van het aanbieden van water aan het natuurlijke gedrag van de diersoort, en
  - d. het gebruik van levend voer, indien dit voor de verzorging van de betreffende diersoort noodzakelijk is.
2. Opgevangen dieren worden niet als voer voor andere dieren gebruikt.
3. De voedingsmiddelen die nodig zijn voor de bereiding van het dieet van de opgevangen dieren, zijn kwalitatief goed en worden onder hygiënische omstandigheden opgeslagen.

#### **Artikel 14. Hygiëne**

1. De handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel e, bevat instructies over het schoonmaken van de verblijven van de dieren.
2. In de handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel e, komt in ieder geval het volgende aan de orde:
  - a. hoe gehandeld wordt als een verblijf leeg komt,
  - b. hoe omgegaan wordt met het voorkomen van verspreiding van smetstoffen tussen de afzonderlijke ruimten,
  - c. hoe gehandeld wordt als een besmettelijke ziekte is geconstateerd bij een ziek of overleden dier,
  - d. hoe om te gaan met de bestrijding van ongedierte,
  - e. hoe de medewerkers of bezoekers van een opvangcentrum zich aan hygiëne bepalingen houden.

#### **Artikel 15. Zoönosen**

1. In de handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel f, staat beschreven welke zoönosen kunnen voorkomen bij de diersoort vermeld in artikel 7, eerste lid, in het opvangcentrum.
2. Hierbij dient ten minste opgenomen te zijn:
  - a. een beschrijving van de zoönosen,
  - b. hoe deze herkend, vastgesteld of uitgesloten kunnen worden,
  - c. welke maatregelen getroffen worden als een zoönose geconstateerd wordt,
  - d. welke maatregelen een medewerker kan nemen om zich te beschermen tegen zoönosen.

#### **Artikel 16. Voorkomen voortplanting**

1. Het opvangcentrum past het in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel g, beschreven beleid toe om zwangerschappen te voorkomen.
2. Het onder het eerste lid gestelde gebod is niet van toepassing indien het dier ingezet wordt voor het onder artikel 22, tweede lid, onderdeel c, genoemd internationaal fokprogramma.
3. Het opvangcentrum houdt een administratie in het register, bedoeld in artikel 37, bij van geboortes die ondanks de genomen maatregelen toch hebben plaatsgevonden.

#### **Artikel 17. Veterinaire zorg**

1. In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel h, wordt in ieder geval rekening gehouden met de volgende onderwerpen:
  - a. op welke wijze de toegang tot veterinaire zorg is verzekerd,
  - b. hoe het onderzoek, bedoeld in artikel 18, van binnengebrachte dieren plaatsvindt.
2. Het opvangcentrum streeft ernaar de veterinaire zorg van de opgevangen dieren zoveel mogelijk bij één vaste dierenarts te laten berusten.

#### **Artikel 18. Beoordeling binnengebracht dier**

1. Een daarvoor aangewezen vakbekwaam persoon beoordeelt ieder binnengebracht dier en stelt vast of onderzoek door een dierenarts noodzakelijk is.
2. Indien het in het eerste lid genoemde dier verwond, getraumatiseerd of verweesd is, wordt contact opgenomen met een dierenarts en indien noodzakelijk met een op de soort toespitste gedragsdeskundige.
3. De beoordeling vindt onmiddellijk plaats aan de hand van het afwegingskader, genoemd in artikel 30, waarbij inzicht wordt gegeven in de structurele oplossing voor het dier.
4. Van het genoemde in het eerste, tweede en derde lid, wordt door een medewerker schriftelijk verslag gedaan in het register en het logboek, bedoeld in de artikelen 37 en 38.

#### **Artikel 19. Controle**

1. De gezondheid, algehele conditie, voedselopname en ontlasting van alle dieren worden dagelijks gecontroleerd door een van de vaste medewerkers van het opvangcentrum.
2. De bevindingen worden door hen vastgelegd in een logboek als bedoeld in artikel 38 en, in het geval dat een medische behandeling wordt gestart, ook in de administratie, bedoeld in artikel 37.
3. Dieren waarbij tijdens de dagelijkse inspectie, bedoeld in het eerste lid, afwijkingen worden geconstateerd, worden door de medewerkers van het opvangcentrum gemeld bij de beheerder, bedoeld in artikel 33, eerste lid.
4. Indien noodzakelijk, schakelt de beheerder een dierenarts in.

#### **Artikel 20. Verdenking aangifteplichtige dierziekten**

1. Het opvangcentrum let op verschijnselen die kunnen wijzen op een besmetting met een aangifteplichtige dierziekte.
2. Het opvangcentrum geeft bij de verschijnselen, bedoeld in het eerste lid, terstond kennis aan een ambtenaar als bedoeld in 114, tweede lid, Gezondheids- en welzijnswet voor dieren conform artikel 19 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

#### **Paragraaf 4. Structurele oplossingen**

##### **Artikel 21. Duur verblijf per soort**

1. De in artikel 3, derde lid, bedoelde maximale duur is voor:
  - a. vogels en overige zoogdieren: twaalf maanden,
  - b. marterachtigen en vossen: negen maanden,
  - c. zeezoogdieren, hoefdieren, wilde zwijnen en herpetofauna: zes maanden.
2. Indien een dier langer dan maximale duur in het opvangcentrum verblijft, wordt een met argumenten onderbouwd behandelplan opgenomen in het register, bedoeld in artikel 37, inclusief een verwachte datum van loslaten, indien van toepassing.

##### **Artikel 22. Structurele oplossingen**

1. Het opvangcentrum vindt zo spoedig mogelijk een structurele oplossing voor het opgevangen dier.
2. Onder een structurele oplossing worden de volgende oplossingen verstaan:
  - a. het dier in vrijheid stellen in het land van oorsprong, indien sprake is van een uit de vrije natuur gehaalde niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort,
  - b. het dier in vrijheid stellen in Nederland, indien sprake is van opvang van een uit de vrije natuur afkomstig van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort,
  - c. het dier inzetten voor een internationaal fokprogramma,
  - d. het dier inzetten in een instelling voor educatieve doeleinden,
  - e. het dier inzetten voor wetenschap bij een erkende instelling,
  - f. het dier inzetten voor het herstel van opgevangen soortgenoten,
  - g. het dier levenslang onder de juiste omstandigheden in opvang houden, en
  - h. het doden van het dier.
3. Indien de structurele oplossing, genoemd in het tweede lid, onderdelen a en b, niet kan worden toegepast, wordt gekozen voor de structurele oplossingen, genoemd in het tweede lid, onderdelen c tot en met f. Indien de oplossingen, genoemd in het tweede lid, onderdelen a tot en met f, niet kunnen worden toegepast, wordt gekozen voor een structurele oplossing, genoemd in het tweede lid, onderdeel g en h.
4. Het in het tweede lid, onderdeel h, bedoelde doden wordt uitgevoerd volgens de bepalingen genoemd in artikel 31.
5. Voor iedere structurele oplossing, genoemd in het tweede lid, dient het welzijn van het desbetreffende dier van doorslaggevende betekenis te zijn.

**Artikel 23. In vrijheid stellen van dieren behorende tot uit de natuur afkomstige van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten**

1. Indien mogelijk wordt een dier van een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort op de plaats waar het is aangetroffen behandeld en direct losgelaten.
2. Het in vrijheid stellen van dieren gebeurt alleen op een plek waar de soort al van nature voorkomt.
3. Het in vrijheid stellen vindt plaats op de vindplaats, of, indien dit niet mogelijk is, in een geschikt natuurlijk habitat nabij de vindplaats.
4. In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel j, komen ten minste de volgende onderwerpen aan de orde:
  - a. criteria op basis waarvan besloten wordt of een dier voldoende hersteld is om in vrijheid gesteld te worden,
  - b. criteria op basis waarvan bepaald wordt waar een dier in vrijheid wordt gesteld,
  - c. criteria op basis waarvan bepaald wordt wanneer een dier in vrijheid wordt gesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met een voor de diersoort geschikte tijd, bijvoorbeeld in verband met winterslaap, rui, of vogeltrek, territoriaal gedrag, en
  - d. criteria op basis waarvan besloten kan worden dat het dier kan overleven in de vrije natuur.
5. De beheerder, bedoeld in artikel 33, is bevoegd te besluiten over het al dan niet in vrijheid stellen van dieren.

**Artikel 24. In vrijheid stellen van uit de vrije natuur afkomstige niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten**

1. Indien het oorspronkelijke biotoop van een dier van een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of niet aangewezen diersoort is te achterhalen en een dier terug kan naar het land van oorsprong, wordt bij de afweging voor de keuze om het dier in vrijheid te stellen, in ieder geval rekening gehouden met:
  - a. de bereidheid van het land van oorsprong om het dier op te nemen,
  - b. het welzijn van het dier,
  - c. de invloed van het dier op de bestaande populatie,

- d. de beschikbare middelen,
  - e. de toepasselijke internationale afspraken,
  - f. de richtlijnen voor herintroducties van de International Union for the Conservation of Nature (IUCN).
2. De uitvoering van de terugplaatsing dient op zorgvuldige wijze te worden uitgevoerd.

**Artikel 25. Uitwenverblijf voor uit de vrije natuur afkomstige dieren van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten**

1. Als onderdeel van het in vrijheid stellen van herstelde dieren kan het opvangcentrum gebruik maken van één of enkele uitwenverblijven die buiten de opvanginrichting of opvanginrichtingen liggen.
2. Het opvangcentrum zorgt ervoor dat:
  - a. het uitwenverblijf zich bevindt in de natuurlijke habitat van het dier, en
  - b. het uitwenverblijf voldoet aan de bepalingen van artikel 10.
3. Alleen dieren waar de verzorging bestaat uit het aanbieden van voedsel en water worden in uitwenverblijven geplaatst.
4. De verzorging in het uitwenverblijf wordt gegeven door medewerkers van het opvangcentrum.
5. De periode dat een dier in een gesloten uitwenverblijf is gehuisvest, valt binnen de maximale duur van de opvang, genoemd in artikel 21, tweede lid.
6. De criteria en procedures voor de locatie, constructie en inrichting van het gebruik van het uitwenverblijf en de criteria op basis waarvan bepaald wordt of een dier in een uitwenverblijf geplaatst wordt, maken onderdeel uit van het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel j.
7. In het register, bedoeld in artikel 37, wordt bijgehouden welke dieren in welk uitwenverblijf gehuisvest zijn.

**Artikel 26. Internationaal fokprogramma**

1. Een dier kan ingezet worden voor een internationaal fokprogramma als:
  - a. de diersoort bedreigd is, en
  - b. de leeftijd en gezondheid van het dier dit toestaat.
2. Indien een dier gebruikt wordt voor een internationaal fokprogramma, kan het dier overgedragen worden of onder het opvangcentrum blijven.
3. Indien verplaatsing noodzakelijk is wordt dit opgenomen in het register, bedoeld in artikel 37.

**Artikel 27. Educatieve of wetenschappelijke doeleinden**

1. Een dier kan ingezet worden voor educatieve of wetenschappelijke doeleinden bij andere hiertoe erkende organisaties.
2. Het opvangcentrum stelt in een geval als bedoeld in het eerste lid een contract met de erkende organisatie op, waarin in ieder geval staat beschreven wie de houder van het dier wordt en welke verantwoordelijkheden elke partij heeft.

**Artikel 28. Dier inzetten voor herstel van soortgenoten**

1. Het opgevangen dier kan in het opvangcentrum blijven indien dit dier een belangrijke rol vervult in een of meer concrete gevallen van het herstel van opgevangen soortgenoten, die anders geen redelijke kans op succesvol herstel hebben.
2. De in het eerste lid genoemde opvang voor het herstel van soortgenoten, kan alleen worden uitgevoerd zolang in redelijkheid mag worden aangenomen dat het dier in gevangenschap niet lijdt.

**Artikel 29. Onderbrengen bij particulieren**



1. Een dier mag bij een particulier ondergebracht worden indien:
  - a. de particulier beschikt over de noodzakelijke ontheffingen,
  - b. het dier tot een diersoort behoort die geschikt is om in een particuliere situatie te houden,
  - c. het welzijn van het dier dit toelaat,
  - d. de particuliere houder een geschikt verblijf en expertise heeft om dit dier te houden,
  - e. het dier in principe gedurende zijn hele leven bij de particuliere houder kan blijven, en
  - f. het verblijf waar het dier wordt ondergebracht voldoet aan de in artikel 10, tweede lid, gestelde voorwaarden.
2. Gedurende het hele leven van het dier blijft het opvangcentrum de eigenaar van het dier.
3. Indien de particuliere houder niet meer voor het dier kan zorgen, wordt het dier teruggebracht naar de eigenaar.
4. Het dier mag niet door de particulier worden verkocht, verhuurd, tentoongesteld, al dan niet tijdelijk uitgeleend of gebruikt bij evenementen.
5. Het opvangcentrum stelt een contract op waarin wordt opgenomen dat:
  - a. het genoemde in het eerste tot en met het vierde lid deel uitmaakt van het contract,
  - b. het niet is toegestaan met het dier te fokken, en
  - c. bij overlijden van het dier de particulier dit meldt aan het opvangcentrum.
6. Het onderbrengen bij particulieren is niet toegestaan indien het een dier betreft behorende tot:
  - a. van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort afkomstig uit de vrije natuur,
  - b. niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort afkomstig uit de vrije natuur, of
  - c. niet aangewezen diersoorten die niet vallen onder het overgangsbeleid zoals beschreven in artikel 2.3 en bijlage 2, onderdeel a, van de Regeling houders van dieren.

#### **Artikel 30. Afwegingskader met betrekking tot de keuze voor een structurele oplossing**

Ieder opvangcentrum stelt een afwegingskader vast met betrekking tot de keuze voor een structurele oplossing voor een dier. In het afwegingskader dient bij de keuze rekening te worden gehouden met de artikelen 26 tot en met 31. Dit kader wordt vastgelegd in het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel i.

#### **Paragraaf 5. Doden**

##### **Artikel 31. Doden**

1. Een dier wordt gedood overeenkomstig paragraaf 1.3 van het Besluit houders van dieren, indien voor het dier geen andere structurele oplossing kan worden gevonden.
2. Het dier wordt na verdoving door een bekwaam en daartoe bevoegd persoon gedood.
3. De beheerder, bedoeld in artikel 33, eerste lid, en de dierenarts stellen een handelwijze vast als bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel k, voor het doden van opgevangen dieren.
4. Een besluit om een dier te doden is altijd gebaseerd op het door het bestuur vastgestelde beleid en wordt in overleg met de dierenarts of de persoon, bedoeld in artikel 34, eerste lid, genomen.

##### **Artikel 32. Overleden dier**

1. Indien een dier komt te overlijden, wordt de doodsoorzaak door een dierenarts vastgesteld.
2. Een in het opvangcentrum gedood of gestorven dier dat geen productiedier is wordt vernietigd, of ter beschikking gesteld aan:
  - a. een door of namens de Staatssecretaris van Economische Zaken aan te wijzen wetenschappelijk instituut, of
  - b. een museum, educatieve instelling, bezoekerscentrum of schoolbiologische dienst die over een daartoe strekkende ontheffing beschikt.

3. Een overleden dier als bedoeld in het eerste lid waar de doodsoorzaak niet van bekend is, en waar de bepaling van de oorzaak van belang kan zijn voor het opsporen van vergiftigingen, of een dier dat is gestorven aan een onnatuurlijke doodsoorzaak, wordt uitsluitend aangeboden aan opsporingsambtenaren van de politie, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit van het Ministerie van Economische Zaken of andere bevoegde instanties.

## **Paragraaf 6. Medewerkers**

### **Artikel 33. Beheerder**

1. Het bestuur van het opvangcentrum benoemt een of meer natuurlijk personen tot beheerder van een opvanginrichting. Een beheerder is belast met de dagelijkse leiding van de opvanginrichting.
2. De taken en bevoegdheden van de beheerder worden vastgesteld in het beleid betreffende het personeel, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel I.

### **Artikel 34. Medewerkers**

1. Het opvangcentrum beschikt ten minste over één vaste, al dan niet vrijwillige, vakbekwame dierverzorger.
2. De persoon, bedoeld in het eerste lid, kan tevens de beheerder, bedoeld in artikel 33, eerste lid, zijn.
3. De persoon, bedoeld in het eerste lid, is in ieder geval vakbekwaam als hij voldoet aan de in artikel 3.11 van het Besluit houders van dieren gestelde eisen, met dien verstande dat indien geen deelkwalificatie beschikbaar is voor de betreffende soort, volstaan kan worden met de deelkwalificaties die wel van toepassing kunnen zijn op de op te vangen soort.
4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, is vakbekwaam met betrekking tot
  - niet als gezelschapsdier gehouden dieren van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten, en
  - niet als gezelschapsdier gehouden dieren van niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten, als hij kan aantonen dat hij ten minste de afgelopen drie jaar ervaring heeft opgedaan in het huisvesten en verzorgen van de specifieke categorie van dieren waarvoor de aanvrager ontheffing aanvraagt, en hij daartoe minimaal twee positieve referenties van deskundig te achten personen kan overleggen.
5. In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel I, wordt ingegaan op:
  - a. het aantal verzorgende medewerkers in relatie tot het aantal te verzorgen dieren,
  - b. de vereiste intensiteit, de aanwezigheid van ondersteunende medewerkers en overleg tussen medewerkers, en
  - c. de taken, tijdsbesteding, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, positie, eventuele vergoedingen en opleidingsmogelijkheden voor vrijwillige en betaalde medewerkers.

### **Artikel 35. Operationele continuïteit**

In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel n, wordt vastgelegd hoe de operationele continuïteit wordt gewaarborgd. Daartoe behoren ten minste voorzieningen in geval dat essentiële medewerkers, zoals de beheerder, niet beschikbaar zijn.

## **Paragraaf 7. Bezoekers**

### **Artikel 36. Bezoekers**

1. Het opvangcentrum kan bezoekers toelaten, mits de bezoekers het herstel van zieke en gewonden dieren en de structurele oplossingen voor de opgevangen dieren niet belemmeren

- of vertragen, zodat voldaan wordt aan de doelstelling, bedoeld in artikel 2.
2. Het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel o, beschrijft maatregelen die het gestelde in het eerste lid waarborgen, waarbij ten minste wordt ingegaan op de volgende punten:
    - a. de ruimte waar bezoekers niet mogen komen,
    - b. fysiek contact tussen bezoekers en opgevangen dieren,
    - c. de mogelijkheid van afzondering van dieren buiten het zicht van de bezoekers,
    - d. de veiligheid van bezoekers.

## **Paragraaf 8. Register en logboek**

### **Artikel 37. Register**

1. Artikel 4.9 Besluit houders van dieren is van overeenkomstige toepassing op een opvangcentrum van dieren.
2. Indien dieren als één groep van dezelfde soort en van vergelijkbare leeftijd aangeboden worden, kunnen deze als groep onder vermelding van het aantal, worden opgenomen.
3. In het register worden voor elk opgevangen dier de volgende gegevens opgenomen, voor zover relevant:
  - a. indien bekend de vindplaats van het dier en persoonsgegevens van de vinder of de gegevens van de eigenaar dat afstand doet van zijn dier,
  - b. datum van binnenkomst,
  - c. reden van aanbieden,
  - d. eerste beoordeling als bedoeld in artikel 18,
  - e. veterinaire verslaglegging, inclusief data van behandelingen,
  - f. de verwachte behandelingsduur in geval van zieke of gewonde dieren,
  - g. indien de verwachte behandelingsduur wordt overschreden, de reden van overschrijding, en
  - h. de definitief gekozen structurele oplossing voor het dier.
4. In de veterinaire verslaglegging, bedoeld in het derde lid, onderdeel e, worden de volgende gegevens genoteerd:
  - a. behandelend dierenarts,
  - b. gegevens van het lichamelijk onderzoek en de diagnose,
  - c. verkregen medicatie met behandelingsfrequentie en dosering,
  - d. datum en beschrijving van vaccinaties en andere handelingen die uitgevoerd zijn ter vaststelling, behandeling of preventie van bepaalde ziekten met een (eventuele) datum waarop de handeling herhaald moet worden, en
  - e. eventueel datum, uitvoerder en resultaten van een post-mortem onderzoek.
5. De administratie en hoe deze ingevuld en gebruikt wordt, wordt beschreven in het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel p.
6. De administratie is altijd door alle aanwezige medewerkers in te zien.

### **Artikel 38. Logboek**

1. Het opvangcentrum houdt een logboek bij waarin dagelijks de gezondheidscontrole van alle dieren en eventuele andere bevindingen worden vastgelegd.
2. Het logboek, bedoeld in het eerste lid, kan als aanvulling worden opgenomen in het register, bedoeld in artikel 37.

## **Paragraaf 9. Slotbepaling**

### **Artikel 39. Afwijkingsmogelijkheid**

Indien het opvangcentrum te maken krijgt met een onvoorziene situatie waardoor het zich gedwongen

ziet van de voorschriften van dit protocol af te wijken, stelt het onverwijld de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken daarvan op de hoogte.